

7V7

ابد لم حمد و ثنا الله
 صلوات الله درود ایلیم
 از برای نام خدای ای دل
 حمد ایدوب نعمت هر وقت
 نفعی یوسوز دیلکه جبار
 سوزلرک در جواهر اولسون
 ایشید فلر سکا تحسین ایدر
 دیر حدیثنده چوز اول مغرنا
 شهر انطاکیه اید و طنم
 بریکجه کندی اویمده ناکام
 سوره لم یوز میز درگاه
 منزل مقصوده آندن کیده لم
 قیل سن تا که رضا سن حاصل
 ویر رسولینه دما دم صلوات
 ایلله ایلله حذر هر باری
 خلقه نفعی خطا هر اولسون
 ذکر یکی خیر ایلله تزیین ایدر
 خلقه نفع اید اولو خیر انکار
 آند بولمشیدک نما جان و تنم
 خوابه واردم اید ما شاء الله

دیدیلر با که نه وار سنده اگر
 بر عمل فلسک اگر دنیا ده
 خیر جبار اوله تار و ز قیام
 بر رساله کلایت ایجاد امانا
 بلدیره علم لغت اول منظوم
 بوقا مللربن ایلر ایدم
 کرچه کم منظوم لغت قدر
 وار ایه دخی قلیلدا امانا
 بوبنم جمله بحورم الحق
 کرچه چوق سوبلدیلر اهل لغت
 ذکر مستیچن اول سوزلر
 ترک ایدر دیوبن سولیدما
 لغت شاهد هم دخی حاتم
 قویه سن دنیا ده بر یکی اثر
 ویرمدن خرم جسمک یاده
 نفعی کورمک ایلله جمله انا
 بی نظیر اولوب اوله نوید
 نفعی کوره او قویان معصوم
 کندیمه کاه و کور سوبلر ایدم
 لیک اوج دیلله یازمش یوقدر
 مختلط بحر ایلله برارض و سما
 اجنبی یوق لغتنده مطلق
 شاهدک ابن فرشته لک
 نحفه لرنده یازوب نیچه سخن
 اولورا ولز سوز کفیل ایلدم
 فارسی ترکی فی ایلر اعلام

سبحه و تحفه فدائی ابن ملک	عربی ترکی در زایل شک
عربی فارسی ترکی کبله اگر	وزن ایله نظمه کله قاتی هنر
حالی پادشاه دور زمان	یعنی سلطان سلاطین جهان
خان احمد رانک چون نامی	سعدا وله هر دم آنک آیامی
تخت حکنده کی شهر و قصبه	اکثر اوج دیل له یازر کلمات
عربی فارسی ترکی سه زبان	سویشتور اوج دیلی هب تلویان
بوسبند دیلم اوج دیله	یاسمین داخه قنبل کله
نظم یدوب بریره جمع ایدم	یاری قیلور سه اگر رب غنی
خلفه نفع ایله اولام خبر آلتا	اوقیه وزن ایله صبیان آلتا
اول صبی ترک ایسه اصل حسبی	اوکر نور فارسی ایله عربی
عربی ایسه آنک ذاتی اگر	اوکر نور فرسیله ترکی ازبر
بالکوز فارسی دیلن سونلر	عربی ترکی دیلن فهم ایلر
برلسا ایله ایکی دیلی دخی	اوکر نور سه ایله یا ابن اخو

بولغانی اوقیانلر اعنی	هب لغتلردن اولور مستغنی
ایلم جملة محور اوزره همت	سمت سمنیله لغاتنی بیات
عربی فرسی ایله ترکیبک	ایکی اوج لفظی کلور بعضیک
اوج لسانک رفی ضبط اولد	ایکی اوج لفظله هم ربط اولد
عربی لفظنه عین اولد کشتا	فرسی ترکیه تا ایله بیات
حفظ ایدن کسبه آسا اوله	بحری وزنیه بلینه جمعا
بعضی سوزلر که مکررجه دوشر	حکمتی وارد رانک ای سرور
دخی هر بحر اولجه آخر	اوج دیل اوج مصرعی ایله ظاهر
اولدردنجیسی اوزان لغات	وزن ایله نظمه جمله کلمات
خیر خواهرم نجه اخوان صفا	دیدیلر با که ایاکان وفا
بو ولایتده بوشی ضایع اولد	کر سواد اعظم اوله شایع اولد
کل ایلت سن بونی اسلامبو	یا قشده تا که یرینی بوله
آند واریچه کبار فضلا	کوهر ک قیمتی آنلردن آرا

سیمتا حضرت صدرالوزرا
 کوهلر قیمنی کندی بیلور
 اوقیوب یازمغله بهرمتنا
 کورمیش مثلنی آل عثمان
 جعفر بر مکی خاتم طای
 اسم پاکیدر آنک ابراهیم
 ایده حق عمری افزون و دراز
 او مریم اوله قبول اشبوعا
 چون نوکل قیلوبن مولایه
 بحرظه صالونوب نورقل
 اسمنی دیدم آنک هم سیدان
 کندی لطفکله ایا فرد واحد
 سبب مغفرتی ایلله آنک
 آصفیدر بوزمانک حال
 همت اولور سسکا آند اولور
 همتی عالی و درکان سخا
 خلفا عصرینه خود بر سلطان
 اوله مزبور کا عدیل طای
 نظر اینمش آنکا اولد کیم
 ایلیده اشم آنی سرافراز
 زاده الله تعالی کرما
 پس شروع ایلدم اول سودایه
 او مریم حل اوله نابو مشکل
 اوج دیلی ایلدو کچون بویان
 کتر کدر بوقولک شیخ احمد
 که خطا سن بوزینه اورمه آنک

اوقیانندن

اوقیانندن ایدرم لبیک جا فاتحه برله بومحتاجی آنکا
 فیلده انما منی تیسیر خدا اولد قاریخ ایدره لر خیر دعا
 البحر الاول فی الزمل وهو علی قافیه القاف
 فاعلان فاعلان فاعلان فاعلان
 بلغت علم اوقیان جهلدن بولور نکات
 افتتاح وابتدا آغاز کردن باشلق
 هم عطا بخشیدن اولد کیم دخی باغشلق
 استقامت طوغری اولور استنی شد فارسی
 امتحان و تجربه دراز مودن صینه مو
 اولدک استیجا اوتموق هم بستر میدن دخی
 جست و جویفتیشدن ترکیجه یعنی آره مو
 حک و خاریدن قشیموق دیدیلر اهل لغت
 لبیک نخدیش و خراشیدن در طمر الموق

انتقام و کفر و پاداش و دامار اولد که هم
کین اود شمعکدربکا هم داخی کره اغلق

اولدی استخبار بر رسیدن خبر صورت و
هم نفطن له شیناخن بر کلامی اکلنو

بیل نرشح له تراویدن دیدک صورت مغه
پس بقا طر له چکیدن اولد دخی طاملو

دی بکل نمناک باشلق غسل و شستن در
اولد انقاع بعنه اغشاشن دیمکدرا ضلنو

سعی و کوشش در جالش متو خبر ایشه هر داما
پس فلا وتله فرات خواندن اولد اوفو

اعتدا از حد گذشتن یعنی که کوچ ایلمک
کبريله گردن کشیدن نفسنی اولولنو

اولد تغذیب آشکجه آتسه یا فو و

هم وصیتد رسپارش ترکیجه اصم رلق

شده و بطش ايله سختی بعنه اولد قاتیلو
ضرب زدن اورد مقدر دتیر غضبدر قاتو

هر زده گویدن شش نور کیجه یا وه سولیک
هم فراغت له دخی آزادگی در بوشلنو

فلع بر کندن قوبار متو غاب بیشه بیشه
کسر و نقض ايله شکستن معنی اولدی

ارتفاع افرایشن بوقاری فالدر مقدر
رمی ايله انداختن برشی آنمی طاشلق

پس مرور ايله کناریدن دیدیلر کجه
هم جهیدن و بیه در ترکیجه سید قاتو

داخی اعجاب و پسندیدن بکفکدر
بیل فجب له شکفتن معنی در طاکلنو

ایشتر ایلله خردیدای صتون المقلغه

حفظ ایلله دیکه نکه داشن در آن صیاهلو

دی خرامیدن تخت ناز ایلله صیاهلغه

رفتن و کتمک ذهاب وضع و نهاده رفتن

معنسی اولد دروغ کذب و ترکیس بیلان

قدح و ذم و هم نکوهیدن اولوبد رخورلق

نقب و سفین دیدیلر یعنی دلک و لکله

طفره دخی بر قات بردن بره هم صحرانو

دخو فوجیشر ماینداد بدآور کتمکه

خُدعه به دیرلر فریقین یعنی خلقی الدامو

لا تقبل کذباً ولا ذمناً لشخص واحد

تومگو اصاله دروغ و کوی بد را با کسی

فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

سویله سن کسه بیلان ایلدهم قارمو

البحر الثاني في الزمل على قافية الكاف

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

بولغت در یاسید اینجی ره کاهیجه بات

استماع اولد شنیدن هم اشیدوب دکلمک

بافک گوشه دی طنین یعنی قولن چکیلمک

استناد و پشت دادن دی طیانموسه

عنف ایلله اولد درشتی یعنی سرتلک ایلک

اولد پایندان کفالت بویون الموق بورجلیه

دیدیلر کاری بخوراک راه کوکلسن ایلک

اجتماع و انجمن اولد در ملک بریره

اختلاج و جستن اولد کتده برین سکریمک

انتخاب و انتقاد دیکه گزیدن بیجیکه

استخاره بهترین خواستن خیر لو استمك

دفن وزیر خاك كردن كومتك اولد مرد

هم این وزاری اولد اغلیو بن ابلك

استراحت اولد اسایش له دکلیمك دخی

پس تكلم له سخن گفتن در رسوز سویلك

داخی هنزیدیدیلر جنیدن و دیر تمكه

دی و داع بدود در ترکیه سی اسنلك

هم ترتیه ترقی هم ترصد انتظار

فارسی اولد نگه كردن و ترکی کوزلك

هم فواضع در فروتن داخی كجقلقدر

داخی تمهید کستردن ترکیبی درد و شملك

دی تملق اولد یا لدا تمق دخی یا بلوس

هم ترجم یعنی بخشایش یا له اسیرمك

اكتساب

اكتساب اندوختن اولد قرانق کار ایله

دیدیلر بیکاری تعطیل یعنی ایش اشلمك

دخی زن كردن تزوج دید كجفت لتملكه

قرص و نخل دیدیلر بر بر بنی جدكلك

عیش و زیستن دیدیلر هم دخی دیر كلكه

هم توكل درینا و دنی حقدن دیللك

هم فضاحت اولد رسوایی طوبلق ایله

غبطه شكك معنی سید ترکیه کونولمك

پس ناذی ایله آزردن دید انجفكه

اولد تعلیك دخا بید سوزینی چینمك

اولدی ابلاغ و رسانیدن ابرشد هرمك و ط

آرزو كردن غرض برفسنه نی ایتمك دیللك

سرزنش نویختن باشینه فاقق كسك نك

عَقْرًا وَلَدَ بَنِي بُرَيْدٍ بَعْنِ كُرَيْبٍ كَرِيمًا
 دِی نَلَوْتُ دِخِی لَوْدَه شَدَ بُولُشْمَغَه
 اَحْیَا لَ وَمَکَرُکَرْدَن تَر کِیسی اَل اَیْلَک
 هَم نَعَّاسَ اَوَلَدَ غَنُودَن دِی مَز غَمَغَه
 دِیدِلَر تَوَّ بَا یَسَا هَم دِخِی بَل اَسْمَک
 بَس نَضَرَ اَوَلَدَ لَیْدَن حَقَه یَا لَوَارِقَ
 دِخِی تَوَحِّید وِی کَانَه اَوَلَدَ بَنی بَرِیْلَک
 یَا نِیمَکَل اَکَلَر دِیْکَ سَوَر کِی تَوَقَّ سَکَا
 سَوِی مَن اَکَر شِنَاسِی کَوِی وِرَن نِیستَ نَرَا

فَاعِلَاتِن فَاعِلَاتِن فَاعِلَاتِن فَاعِلَاتِن
 اَنْتَ عِنْدَکَ اَنْ فَرَمْتَ الْقَوْلَ اَلَا لَیْسَ لَکَ
 الْبَحْرُ الثَّالِثُ فِی اَسْمَاءِ اَللّٰهِ تَعَالٰی

مفاعیلان مفاعیلان مفاعیلان مفاعیلان
 بَرَا فَا لَدَا وِی بَوِی هَر کَوْن

خدا

خدا اَللّٰه دَر تَکَرِی وِی زَدَا نَ
 دِخِی اَسْمَ صِفَاتِی جَو فَرْدَ اَنَدَک
 دِی اَنِشَا اَفَرِیَن اَوَلَدَ بَرِی اَنَمُو
 تَوَا نَا قَا دَر کَو جَلَوِیَه دِی رَلَز
 حَلِیْم وِی زَدَ بَار بَل کَم یَوَاشِدَ
 عَظِیْم وِی زَر کَا اَوَلَدَ دِیدِلَر
 رَحِیْم وِی دِخِی رَحْمَان یَکِی اَسْمَ
 دِخِی رَزَا قَ وِی مَعْطِی دَر دِهَنْدَه
 خدَا وِنَدَا اَوَلَدَ مَالِکَ مَلِکَ اَنُو
 عَقُو اَمَر زَکَا رَو دَا خِی غَفَا ر
 دِی خَوَا هَنْدَه مَرِید وَا سِتِیجِی
 شَفَقَد رَو شِنَا کَوْن طَوَعَدِی
 دِیدِلَر یَکِی جَارِس بَا سَبَا نَه
 دِخِی بَر دِجَلِبَات اِی یَلِجِی
 بَوِی نَدَه ذَکَر اَیْدَه یَنَدَ کَم کَوِجِی
 کَم خَالِی اَفَرِی نَدَه بَارَه دِیجِی
 مَحِیْط وِی کَر دِ کَا رَه قَا بِلِیجِی
 دِخِی اَنَا عَلِیْم اَوَلَدَ کِی یَلِجِی
 دِی رِب بَر وِر دِ کَا رَه بِی لِیجِی
 دِی بَخْشَا یَنَدَه هَم رَحْمَتِ اَیْدِیجِی
 کَم مَعْنَا سِی دَر رِزَقَلَر وِی رِیجِی
 سَمِیع اَوَلَدَ وِشَنَوَا یَسِیدِیجِی
 کَم کَا رَفَلَر بِن بَار لَغَا یِجِی
 بَصِیْر اَوَلَدَ بِنَا هَم کَوِیجِی
 کَشَا یَنَدَه دَر رَفْتَا حِجِی
 نَکَم یَا دَا اَوَلَدَ حَافِظ اَصْفَلِیجِی

هم دی مهر و پوسیده یعنی پورر کیدر کن اولی بلجی
 مربوط و پسنده بغلنشد کسر بنجه بکین غالب عریجه
 پیوسته متصل در بنشمن خواهنده طالب بدر
 هم دیدی نرساننده نذیره ترکیجه آکادی قور قیدی
 داخلی دی ملاح هم کشتیانه ترکیجه آکادی بر لرنجی
 ان کنت تجمل انت واسئل للناس شما عاملت اقلقاء
 اگر غمیدانی نویا پرس با کس چه کردی و اربابی
 مستفعلاتن مستفعلاتن مستفعلاتن
 بلنرا یسک سن کل صور کیمه نه ایشلد کشه اذ بولور
 البحر الخامس فی اسم المفعول وهو کامل مخفف
 مستفعلاتن مستفعلاتن مستفعلاتن
 بر خوشی آگله طنار کلامی شیرین و طنار در
 فعل و عمل کار ایشلد که معنوه فریوت اولدوفاشر

مفتوح کتاده اولد آجلش بالغ رسید یعنی ایشمنش
 اولد کتایش مدجلا اولد کمدوح ستوده اولدی
 صوچلو کتکار آثم نه مذنب مصلوب و بردار اولدی
 پوشیده مستورا ورنلشد کپاشیده مشورا اولد صابا جلاش
 ممتاز گزیده سچلشد دی سرور خرم اولد سوئمش
 قور قوجیه دکخائف و ترسان مقطوع کسسته یعنی کلش
 شتی بریشان طاعنه دی مجموع و جیده یعنی درلش
 اوصلوب عاقل دیکل خرد مند کراه وضالدهم بولده آزش
 غضبنا خشم کردنده قاقین مشوم و دشنام شده سولش
 مایوس و نومید دی اومیا نه مانده معطل هم اولدی قالش
 اولد کظفر فیر و زطالع بر معنشی بختی آجلش
 هم آفریده مخلوقه دیرلر ترکیجه آکادی یار دیش
 سفا صوچکی بل آیش در غرقاب غریق و صوده

معكوس اولانه دی باز کونه بیل ایشی آنک کم نرسد و نمش
 او یچی به کمال دیر لریشک مشفوق و جفته و لکبار لشر
 دیدی عصیده داخی فشرده بر معنشی اولد کصقلشر
 قاتل کشته دبی لبحی کشته قتل اولدی دینمش
 سکر دیحیدر عادی دوند محروق سوخته اولدی بانمش
 منین نه کنده قوفیشه دیرلر مدقوق کفته اولد و کلشر
 ان جئت عندهی اهلا و سهلا ان لم یجی فانت اعلم
 اگر بیای در نزد من خوش آیی و کنای تو به میدانی
 مستفعلات تن مستفعلات تن مستفعلات تن
 اگر کلور سگ یانیم خوش کلر کلر ایسک بک بیلور
 البحر استادس فی الامر و النهر و بعض الماضی و المضارع و جز
 مستفعلن مستفعلن مستفعلن
 کسه به کلات ایلله هر مدده ایلکده بولور

اقل یحیوان او قودیمک بنویس و اکب اولدی باز
 ایشله دی فعل کارکن لاقلع وینامه مبار
 اغسل بشوی ترکیجه یواسمع و بشنود رایش
 ارجع دی باز کمر دیرودون اذهب بروهم اولدی
 ارکض بناز بغض سکریت بکریز و اهرت اولد فاج
 اسرع بزود تیز اولدیمک بکنای افخ اولدی
 ادخل در اندرای و کیر اخرج بیرون اخرج دیمک
 قل کلم و سوله بکواسکت مکودردیمک
 بسن ان خدا الغل انی اعط بده ویر کل بونی
 ادر بگرد و دندر شونی از مر بیندازات انی
 اطلب بحری واسنه هم امسک بکیر و طوت همان
 اضر بیزن اورین انی اقل بکش اولد بوان
 اخرج رهاکی صالیور فورنار و اخرج رها

برخیز و قم قالق طور اورودیمک تعال کلبیا

بشناس و افهم اکفل اعلم بدان در بیل همان

هات بدو در ویرانی کسب بیند و ز در قزاق

از دوع بکار اولد اک احصد و بند و داخی بیج

کل بی بخور اولد و هم اشرب بنوش هداخی بیج

ابصر بین سن کور دیمک انظر بنکر اولدی باق

اطوب بیج و صار دیمک اشغل بسوز در بغی باق

قال و کفت بغی دید قالوا و کشتند دیدیلر

صار و کشت اولد دیمک صار واکشتند اولدیلر

راج آیلد رفت کندی کلام ایلخفته باندی

دید و راغ کوردی کآمدله جا کلدی دی

یاتی بیاید هم کلور یذهب رود یعنی کیدر

بید و نماید کور کور کور کور کور کور کور کور

بفظان ویدار او بانق بنام و میخفتند و یور

یار ربلیق و میسزد یعرف بداندهم بلور

منصر و یاری میکند یعنی که اول یاردم آیدر

دشنام کند یعنی سبب ترکیجه یعنی سوکر

بشبه بماند بکر اول بصلح بزید یار شور

بدری شناسد اکثر اول یفیق آگاهید اوینور

یار تبنا بستر لنا التبر الذی للضاد فین

یزدان ما آسان بکن مار ابراز را سنا

تفعیل تفعیل تفعیل تفعیل تفعیل

تکریمز آسان قیل یزه کینر لوسنی طوغر یلرک

البحر السابغ فی اسم الزمان والمکان بحر منسرح مطوع

مفتعل فاعل مفتعل فاعل حفظنه سعی الیکل ایلوب ازغنا

دنیا کیتی دیکل همدخی جفا شمیدی اگون دی دلخی کالان

بوکونه الیوم دواخی دیامروز
 خاور کون طوغسی مشرقه دیر
 باختر و مغربه کون باتسی که
 بارجه دون کجه به دوش دیر
 یوم نه یار دوز کون لیل کجه
 اول عام بلدیره دخی دیکل یار
 اولد بهار و ربیع دخی دیکل یار
 هم کوزه دیر لر خریفه لکی یابیز
 ملجا و جای پناه صیفه خور
 مرج دی جابر لغه دخی چمنزار
 مهر و جای کر زدی قجاجی بر
 قبل ایله قدام ویش اوکد یلر
 فوقه کمالا زیر دخی یوقارو
 و قنله هنکام و گاه چاغه دی ^{اولد}
 دی و طنه جایگاه همدخی زهان
 بر و صحرایازی اووه بیابان
 دوش بر ندوش و نیکی کجه همان
 یارینه فرداغدا پیل آفای جان
 اولد کمتی کی دخی مغسی قیاز
 صیفله یاب دیکل دخی تاستان
 اولدی شناد دخی فیش فرستان
 حنر یورد مرکز به جای دی مکان
 باغله بجه هم دخی بیستان
 قیشلیه مشتی دیکل جای ^{مستان}
 خلف و پس آرده دیکل ایلیوب ^{اذغان}
 تحت ایله زیر اشغام دوا درما ^ن

مقبره کورخانه در دخمه در ^{سین}
 عیده دی جشن نیکوچیرام
 چوره به پیرامن دخی طر ^ف
 راز تو از نادان پاس کرای ^د
^{علمی} مفعان مفعان فاع
 کن لوکی بلن اولاند صقین ^{ایمان}

البحر الثامن فی بیان اعضاء الانسان و هوطنی و خیر و جز

مفعان مفاعل مفعان ^{علمی}

بل عرب و فرس دیلن بعد ناز ایله ^{لن}

رأس سین دی کله باش مخ کام اویانه در

کاکله برجم اولد آدهم عربی ذوق آبه در

مغز و دماغ بینی در عقل ایله هوش ^{اوص}

آله پیشانی دیک بر آدخی جنبه در

حاجب و ابرو قاشده عین ایله چشم اولد کور

مرد چشم اولد کیک بیل عربیده **قتره** در
 دمنز و لحاظ ابرو چشم قاش و کوز ایل سو بیک
 بقیغه دکنکه نظر کوز باشا شک و دمنز
 جفن بیل کوز قیا غی کر بیک و مژه اولد جفوت
 رویه و کورمک دیدن کحل ایل بشمه سزمه در
 خدو عذار و رخ بیاق صدغ ایل و اولد طوک
 خال ایل شامه اولد کیک قبله اویشله بوشه در
 خوی و عرق دیکل دره عرق ایلد ک اولد طمر
 اذن ایل کوش اولد قولق روی ایلد یوز وجهه در
 انفله بینی در برون خلم و مخاط اولد سیمک
 قولق اولد بوییدن هم عربیده شمه در
 بیغه دی شارب و هم فارسیده اولد بروت
 طود غلب دیدن و لیکن عربیده شفه در

فم دهان اولد اغز دم نفس و دخی صوف
 نفخ و دمیدن اولد هم نر کیسی ده او فورمه در
 ریتو و لعاب آب دهن یعنی دیمک اغز یا شو
 دیک براق هم نفو معنسی بیل نو کورمه در
 ضرر ایل دندان دیشه دی داخی زبان و دل
 اولد خنک طماع و کام کلور غن حلقومه در
 حید ایل گردن و بیون حیره قفادی کشیه
 حیل و رید ایلکی طمر بیک آنک بیونده در
 داخی زنجندان و ذقن اولد اکک لبک دخی
 غبغیک اسمبد رصفق فار سجدی کجه در
 دی صقله کجه و ریش کربا ابسنه بلرش
 کهل و موی فرغله کویج انط کوسه در
 دی بدنه جسمله تن همدخی کوده دیدیلر

قورسغه معده شیردان براسمید موصوله در
 منک دوش اولد او موزیاع و قولاج اولدی باز
 ساعده قول بازود بازو عضد قراجه در
 ابط و بغل دی قولتوغه فرق و دیر سکه وارن
 رسیغ وارشا اولد بیلک شیر و قشله و بیره در
 دست و بده ال دبدلر صباغ ال دی دست بمیز
 هر دخی طلاقی شمالک جنب ایلد صول ال در
 اولد سلامی و بشت دست ترکیجه ال آرتمی
 یک کف و قبضه بر اوج پنجه و کفایه در
 انگشت دیکه اصبغه ترکیجه بر منوا اولدی هم
 دیکه سر انگشت دخی بر منوا و حی اتمله در
 داخی ظفر ناخنه دیر طرغیه یعنی ترکیجه
 خاتم و انگشت دخی بوزک ترکیجه در

انگشت سترک ایلد ابهام اولو بار مغده
 فص و نکیس بوزک قاشی بومرغ و مشت لکده در
 ظاهر ایلد بشت ارفه در ضلع و پهلوا بگو
 وسط و میان اولد بیل کتف و بغر فی شانه در
 صدر و سینه در کوکس ندی و بستان میده
 بطن و شکم اولد قارن نافه کوکس لسته در
 بوش و بکرا اولد کتفی کاه عربی خصبیره
 قلب و فؤاد و دل بوزک و کترده کلیه در
 کبد چکر اولد باغرا و بکن و شش دخی
 طلق سیر زایل طحال زهره او دو ممراره
 جنب ایلد کشت اولد بان شحله بیه ایچ باغی
 اسمی باغسغاک دخی مضرا نله هم روده در
 حضن آغوش اولد قوجاق عانه زهار هم قاق

قاوغه دخی آیدان بر اسمیده مثنائه در
 ساقی ایله لنک بالدره کعب و طوبی و لذی ^{نزل}
 فذا یله اولیق اولدران زانو دین ایله ^{در}
 رجل یا غه دیک پای و کجه عقیب باشند در
 اولدک عصب سکر له بی کام آدمله خطوه در
 عظم ایله استخوان کماک منخ ایله مغز اولدی ^{ایلاک}
 قد ایله بالادخی بوی اثر و بی اینا یا قله در
 یار و حی باعنی فقد کان قدیم الفنی
 جان من و دیده من دیرینه بود مهر من

مفعّلن مفاعّلن مفعّلن مفاعّلن

جانم و کوزم اولدی بک اسکی بنم مجنم

البحر التاسع فی العبادۃ هزج مستحسن

مفاعیلن مفاعیلن فاعّلن بونی حفظ ایله اندن صکره اوکن

عبودیت

عبودیت بر سید دی طایمق
 آقار صوماء جاریدر روان
 دی حوضه بزرگه مجمع ماس
 مناره میاذنه جای زاندر
 عیانتخانه جامع نمازگاه
 نماز لاغی شلخ ستاده اچوب
 امام و پیشوای و مقتدایه
 ایدوب آهنگ و قصد و نیت
 تعظم بزرگی توفیر اولوق
 خمیدنا انجنادیر لر کوعه
 قعود اولدک نشستن هم انور
 دعایه دی درود و ذکر الفکر
 دی مذهب کیشدر هم دین بولیدر
 دی غسله شستن و همدانی
 وضو پاک کدر در هم آبدست الموق
 غدیر و آبکدر در هم کول الموق
 اذاندر صوت و بیانک ایله جانور
 صلیوة و هم نماز در طایمق
 دخی هم پاک و طاهر آری الموق
 کروه جوق جماعت بر لاه و بومق
 قیام و ایستادن اور و طورق
 قرات خواندن یعنی اوقوق
 دی سجده سر زمین باش بر قوق
 جلوس اولدک دخی یاتان انور
 ثواب و اجر و مزد در امک الموق
 دی نصیح و پند اوکندر فی طورق

دی صوم ایله بیل روزه اوچدر زکوة ویاک ایله طهر آری اولو
 شه یادند کواهی هم طانقلو هم ایستادن دخی وقفه طور
 دی زاهد یار سادرتک دنیا دخی برهیز و تقوید در صیاقتمو
 ره راست طوغری بول سوی مستقیمد خلاص و رستنی هم قور قلمق
 هم آموزیدن او کیمک تعلم در است خواندن اولد علم او تو
 شفاعت خواستن دیک دیک مک شاحید و سیاس او کیمک محفو
 دی طیب خوش و نجستی ایلکدر دی وقف و حبسه ملکند
 دی جوده و نیکی ابولکدر دی فرخنده مبارک قونلو اولو
 مهر کین دانش و عرفان راست احب العلم و العرفان و الحق
 مفاعیلن مفاعیلن فعولن سوه رحم بیلوی عرفان و حق
 البحر العاشر فی الاضداد مضارع اخرج
 مفعول فاعلان مفعول فاعلان
 علمه عمل ایدنلر بولمه ده فوز و نجات

اول نجستین او کدر آخر صوم کندی بایان
 عدل و برابرو داد هم کوچ ستم له عدوان
 بای و غنی توان کر نجس و کدا فقیر در
 از و قلیل اندک بول و کثیر فراوان
 ارکک نرومذکر ماده دیشی مؤنث
 هشیار و صاحبی ایق اسرک نه سیکران
 رفتن ذهاب و کتمک باز و ایاب دونمک
 زاهدنه پیش ارتق کسک کم ایله نقصان
 شیرین و حلوطنلو مزار ایله آجی
 صدق ایله راست کرجک کذب و دروغ بایان
 حاکم مضنه ترش کشی شور و اجاج طوزلو
 طاسوز بهمه دی لاطعم داخی باوان
 مطبوخ بخنه پشمش فی خام و داخی چکدر

شعبان و سیر طوف در آج و کشته جوعان

فریه سمین سمین در لاغر تحیف و آرق

بینی سبک خفیف در آغر ثقیل و گران

سالم در دست صبا غدر مکسور شکسته صفت

غالی گران بها لوا و جوز رخس و ارزان

خالی نهی و بوش در مملو و پر طلوع در

معمور و شین آباد یقین خراب و ویران

جوف اندر اولد ایجره بیرون و طشهر خارج

البس بوش در کج چیلان برهنه عریان

بوغون شخین ستر و اینجه دقیق و یاریک

ریح اولد سود اضمی زیان گزند و خسران

مدح و ستایش او کمک دشنام و شتم سوکک

قائمش سیراب و زبان صوسن تشنه عطشان

موجود

موجود و هست و آرد در معدوم نیست بوقدر

دوست سوکلی خلیل در یا غی عدو دشمنان

یوقوش فراز طلعه شیب و نزول انشدر

دشوار و صعوبت کعبه هین قولای و آسان

مخفی نهان و کن لو و جودان و یافت بولق

اشکاره بلالو واضح غیب و بصو و نهان

طور و وناب صافی نیره کدر بولانق

خیال سوار اقلور اجل بیایه بایان

عمر سایلده سورد و کون شو مصیبت و یاسر

مردن ممات و ملک دکنده دیری حیوان

عالی بلند بوکسک پست ابله اسفل الجوق

واسع فراخ و کیکش طار ابله تنک ضیق

حرکرم و اشی اولد دی بر د سرد صوق

۱۹
خجاولی استمده در ترمه رعشه لرزان

رطب ابله باش تر در یاسین خشک فرو

بزرگ اولوا کبر خرده اوفق صغیران

ناعیم نه نرم و بومشق سرت و خشین درشت در

عوق و درنک کجک سُرعت تیز و شتابان

کوبنک لوعاشقا و لدر چون گرم دارا و ل

معشوق کم سوبله دیدلر آکا جانان

بوتون تمام در ستر در نصف اولدینیم یارم

رطل اولدکن و بطمان سخته ترازو میزان

نوله یکی جدید در گهنه عینق و اسکو

بولداش رفیق و همراه اصحاب دلخیزان

مشتولغه دی مژده هداختی بشارت

اندوه و جزن قاسه شادی سوخ و خجاول

اوزوه

اوزون در از طویل در کونه قصه قصیر در

همواره اولدک و دیدن دلخی سوری و یکسان

ان تطلب النجاة فلا تفه بکذب

میخواهی کرها می دهی دروغ مسندان

مفعول فاعلان مفعول فاعلان

قرنلق استریمیک اغزیکه الم یلان

البحر الحاد عشر فی صفة الانسان هزج اخرب

مفعول مفاعیلین مفعول مفاعیلین

ارباب معارفله هم مجلس اولوب یولن

فرهنک ادب اود در عارف بلجی فرزان

رام اولحقه اوی مردم سنده و ارایسته اذعان

همنام و سمنی آداش اسم دیلن نام اولد

مردم اولجی آدم آکا دیدلر انسان

صورت بشتره چهره بت بکنه دیدیلر

طوت بویر و غیلده امری ایدر لر ایشمه

دی چنده نیک ایو محبوب و سولمش دوست

بریدینی سونلر احباب و دخی دوستا

امرد که یالک یوزلو هم ساده روا اولوسه

کفو ایله اولاملاننده هداخی و له افران

نازلنغ و نازید غنچ ایله دلال اولد

کز مکه تمایشادی دخی دیدیلر سیران

دینور حسن الوجهه خور و کوزل یوزلو

اوسکوره و منجر له طوت اوکنه بخوردان

شاهد کوکل آلیجی دلبر آکا دیرلر کم

خانکده اولاضیفک هم قوثق ایله مهان

مهربله محبت هم سونیکلکه دیدیلر

هم

هم یالک و نظیف آری کویا کما وله اخوان

استمر له سینه مجرده فاره بغزه دیرلر

زینت ایله فیح جرک باقمه یوزینبر آن

نازه و طری کجلاک سرکز لوجه راز اولد

احفظ له صقند پاس سوکند ایله اندامان

قیمتلی عزیز اولن کیشی دی آجمند

هداخی سخن آور سوز اهل فصیح اولان

هم شایب و فنی دخی سیکله جاندر کم

اولاد ایله اوغللر اینا ایله فرزندان

طبع ایله طبیعت هم سرشت نهاده اولد

خوی ایله مزاج پیشه دم خون ایله اولد

دیک عیسنه شیر و یعنی که کجه کزن

وقع اولد دخی و شمشک دخی دیدیلر افتان

رقدايله منام اوچو فرسجه دیدیلر خواب
هداخی نویدن له من غمغه دی تعسان

رؤیا و حلم اولدک خواب دیدن دوش کور مک
همتا و شبیه بگزیش دی شاشقنه دنک ^{حیران}

یفظان دیکبغه بیداری ویا نفلق
وعدایتکه دیک عهد همدادیدی بیاد

رهن ایلله کر و طوقی قایران و بطنی کار
اودکله غرامتد فرسجه دیکل تاوان

غیظ او یکد و خشم اولد کالیوه و بون احمق
کم خرد او غوز ایلله کیشی به دینورای جان

لا فائده و اضییسی یوغه دیک کزاف
بیزاری اوصا نمقدرداخی دیدیلر عدا

لا تأکل هم الرزق فانه له الاحسان

اندیشه

اندیشه مخور روزی روزی از بزدان

مفعول مفاعیلن مفعول مفاعیلن

رزق فیغوسی بیمه تکرری ایدیر احسان

البحر الثاني عشر في متاع البيت طی و خیر و جز

مفتعلن مفاعیلن مفتعلن مفاعیلن

جمله اثاث خانه کی کسه دن استمه صقن

بیت و سرای و خانه اودا ردخی برآدیدر

فالجه ناک آدی سباط ترکیجه یعنی خالی در

اوقاشی اثاث بیت آکه خنور دیدیلر

بوریا اولد دخی ساز آکه حصیر دیدیلر

باب در اولدک هم قیو بیتر و جاه اولدی هم قیو

دلور غول اولدک قوغاچن و دستیدر سبو

حیل و رسن دیک ایبه زاویه کوشه کبوجاق

دول

سنگین یعنی دس

چنگل ابله مغلق اول شئی کا کہ سنسنا اصابو

اولکدا وانی بار دانی ترکیجه یعنی قبیحاف

هم طاسه بنکان دیدلر قصعه و کاسه در جناق

صحن و لنکر اولک قاب لقن ابله طشت اولک لکن

قدره و دیک چولکه طخمر تنکره قزان

کفگیر کجه مغفره مصفاة و بلایش سورک

ملعقه کجه درقاشقها و ان و مهراس و دیک

صدنی به منس خوان دینور یعنی باقره سفره دیمک

کجه به کو کوم دیک یعنی سبوی منس دیمک

ملحفه به چادر شب نخری چادر شفق در آنک

دوشک و بورغان جامه خواب فرشتگان دی آنک

مقعد چاربالش و مندر و دوشمه ترکیجه

بصدق و بالین مخد لید و نمده کجه

مشریه

میس

مشریه کوزه بردقه خم و کوب و خابیه در

دبه و کوب برد غندی فارسجه متاره در

منفخنه دم اولک کورک صفی خرف اولک سفال

فقه به ساوین سپید عدل ابله تنک اولک جوال

تخیل و بیخون المک منخل ما شود بالک

دیک نخاله به سبوس ترکیجه سی یعنی کیک

قالپوره غریبال دیکل چشم هزاربیل آنی

دخی مداره آسیا دست وال دکر منی

دائر و چرخ جعفر غه رشتن و غزل اگر مک

قطن و پنبه پنبوغه مردن و دوک دی ایک

مکنسه جاروب دیکل ترکیبیه سیور که در

سپه پایه منصب صاج ابق نله و کس تور به در

مالک من متاعک بنی و انت فی الکتراب

چیز تو ماند باز تو هم نوشید در زیر خاک

مفعول مفاعیل مفعول مفاعیل

نسنه لک کرو قاله سندخی تیراق اوله

البحر الثالث عشر في الماء كولات رجن مطوع

مفعول مفعول مفعول مفعول

حق سکا ویردنی بدیادین ایچون چمکه غمبار

حمله گوشته دیک ات خیز ایلد اتمکه دی ناز

شو اکاب سوکله در کورد اب قلیه در بریان

فرض و کله در چور کککه به کالو بکسمد

آرده طحین اون دیک یوفقه تنک رقاق ناز

خیره دی طمراغه دخی دی کل مایه آکا

اوقلغودی شوبقه فارسیجه دی واردان

سغ و شیشه دی پلساک منبره آکخ صوجوق

زاد

زاد ایلله نوشته در آرق قاتق ادام خورش ناز

کامخ و کام ترخانه کاجی خزیره بولج

شور به دی مرق جور بایه مانده به سراط خوان

دی لینی بهماستبنا نر کجه دی بو غورت اشو

خورد طعامد ریجک فونق البجی مینر بان

هم لنین اولد شیر سود را بن وماست اولد

دلیده بود غل جریش در برنج رایگان

طنبلولذید و خوش مزه لذه و جاشنی اولد طبات

طنمغه ذوق دیدیلر داخی چشید دی همان

زیده و نوقا بمغه دی هم شکره سکر و قند

دوستو که دسنا ویزا یدوب ایلده دیه ارمغان

شهد و کوچ بالی و نوش دی عسل انکیین بال

سیمسه کجند و صوصم شیرج و یاغ شیر لغاز

حریره

غرت

جَن ایلد پَنیره پَنیر دُرس ایلد بکنه دوشاب

داخی قافره غه سبلی جَر دره دید بِلر هان

مَحْمُضَه نَهَره دریا بق روغن سمن اولدی باغ

باغچی به روغن کردی داخی سَمان اولد صنان

هم کرم باغچی سَکه در زبده لبافله اغز

داخی زید کف و کوبوک دوغ مخضر اِیران

دیک مقامه کراع باجه اولک الدخی ابق

نمک سوده اولد قدید با صد رمه اوبیکان

سُفر به کندوری دیکل ترکیجه دیک کوندُرک

اَطعم وکل یدرونی خوردخی دینکاجان

اکله بیمکله خوردن ایچکه اشام و شرب

جَنمک اولد خاییدن مضغ دیمکه همچنان

نَجه به خایه ریزدی ترکیجه اولد قایغه

ماء قراح صافی آب ایچ طوری صوبه هر زمان

دی نواخانه مطبخه آش اوی اولد ترکیجه

طبخ و نَخن دی بشور مکلکه انی اشجیان

جوشید و غلی قنادی موقد اَنشدان اوجاق

یاق حطب و هیزم اودون چیفه دوتن دود و دخان

اَنکر و جمره دی کوزه خاکسند ماد کل

ولیمه در طعام سورد و کون اشی عیش جو

اِخْتَف عن عین احد لا یلومنک ابدا

پاس کن از چشم کسی تا که بد تر آنگوید

مفعلن مفعلن مفعلن مفعلن

صقلنه کور ایل کوزینه غیبتکی ایتیمه قا

البحر الرابع عشر فی ما یوجد فی السماء رجز مرسل

مستفعلاتن مستفعلاتن نقصان اوقیه حفظ ایلد

قرآن و خواندن یعنی او قومن
 منزله کلک و خامه قلند
 کاتب دیبر و یاز بجی اولد
 جبر و زکاء دیش مرکب
 قسط اس کاغد یوفقه درید
 مصفله مهره هم یونجی اولد
 تعویذ و هیکل اولد کمال
 دور ابله دونی جرخ فلکدر
 دیکل سمایه کولک آسماندر
 عرش کر زمان در سقفت
 کرسی نشین اسکله اولد
 اولد ملک هم سر و شرفشته
 نجم و سناره بلدیزه دیر لر
 فرسجه باور تصدیق اینانو
 خط و نوشتن هم یاز و یاز
 مکتوب بنی دریل نامه یاز مو
 مجبر دوات و یاز و یاز جو
 نشاف و نمناک یعنی یشار مو
 قرض و بریدن هم اولد قرضو
 ملجا بناه کردن در صغمو
 حافی برهنه دیکال اینو
 اخبار و آگاه تنبیه طيور مو
 دی نرد بانه سلام بصابتو
 لوح و قلم ناعرشه اصلو
 وحی و اشارت دمنز اولدی
 حل و کشودن هم اولد آجمنو

غیم و سیاه ابر بولندر
 باران و غمور یعنی مطردر
 طلایی دمه نخ بوز جمدر
 هم بلدیرم در صاعقه نخو
 دی رعد و تند و کولک کورلکه
 نرد نکرک و پنجه طلودر
 دی گرد باد و فاصره احصار
 دیکندایه شبنم جذا له
 بزم و ضیاء دیک طومانه
 هم شمس و خورشید مهر و کوشد
 دیک هلاله مهره نویکی ای
 دی نوم او یومو خسبیدن اولد
 انصر و انظر للبر و انصفو
 سحر سیلی باد نسیم بومو شو
 دی برف قاره هم تلج یا غمو
 داخی نحد افسرد طوکو
 برق و درخش و شمشک شافمو
 یعنی صیاح نعره جعفر مو
 اولد شریک و ایناز اورق
 گرد و غبار اولد توفو بار
 قداحه آتشزن اولد کجاقو
 پوشیده شبهه اورنوق
 ماه و قمری در بدر اولو
 مشنوی پروین اولد کر محفو
 فانی و بیدار اولد اویانو
 مه را بیا و رکی مهر و بنکر

مستفعلن مستفعلن اولویه یاردمایت وقایر بق
 البحر الخامس عشر فی الصناعات هنج
 مفاعیلان فعولن مفاعیلان فعولن
 صناعت بر سیدل ویرن حق از و جوت
 دیگل حرفت و صنعت دخی پشه هنر در
 هم آمیختن تعلم داکو کر نمک اثر در
 دیدیلر سوق و بازار ادینه دخی جارشو
 دی کارگاه حانوت و دکان قارشو قارشو
 دی دباغه بترنگر دخی ترکیجه طباق
 هم اشکافه کفشگردیکجی بغمه پشماق
 دری جلد بوسته دی نعل جرم کوندر
 ادیمه دیگ تمامج برادی سختی اندر
 قیاس اوچویه دخی هم اندازه دیدیلر

درفش و مخمر ز اسمی دین بزه دیدیلر
 مسن اولد بلاکی که ترکیجه فساندر
 سریشله چریشک بیل آدی عنصلاند
 دیدیلر هم ایچ اولد ادینه مست و خفک
 دخی شفره ریجق در آدی دست رنجک
 بموق آتیجی حلاج دخی پنبه زن اولد
 انلیشه دی منفوش دخی فاخته اولد
 دیگ هم پایسافه دخی جلهایه حانک
 عربچه میسعه در و ما کو دخی میکاک
 دیگ بینه خام کر پاس اریشه تار سگ دخی
 مدید آهنجه جنبر بود آرخ کجه به دی
 دمورجیه دی حیداد دخی آهنک اولد
 کور و کنه دخی دم بر اسمی هم کور اولد

حدید آهن دمور دردی علالت اورس سندان

دی میرد دیدیلر اگاهیه داخی سوهان

دی مسفن جویسایه دخی ترکیجه دوری

کومور فیم اوله انکشت بود قولای و صربی

دخی کلوب انیر دیدیلر هم قصابچه

دیدیلر مطرقه خایسک دیدیلر هم چیکه

دیدیلر میخ مسمار که ترکی اکسریدیر

دخی قاروعه بالته تیردیر لر آدیدر

دخی فاسه دی نر شب که ترکی قازمه دی

دی غنچه داخی دهرم انکه طهرمادی

وصتیاغ رنگرن دخی دیرلر بویاجی

فرم بویا دیدیلر لغنه زاکر زاجی

دی زرف کولر کبوده بشل سبز اخضر اولد

صرو

صرو در زرد اصففر قرل سرخ احمر اولد

درو کرا اولد دولکر عربچه اوله تاجار

انک بجقسی ازه که دیرلر اکامینشار

کیر در نیشه قدوم هم الواح دف و تحنه

دعم هیزم ستوندر زغل دوزمه و ساخنه

دیگل مداده مرقک براسمی بر د اولد

دخی بر ماهه مشقب دخی هم بورغوا اولد

مدقه طوفغه دی براسمیدر کوزینه

خشب چوپدر قوری آغ کلا کوی سوزیلدنه

دیگ خنیا طله درزی دخی ترکیجه ترزی

دخی تفصیل بچمک دخی فرسجه درزی

دخی انکشتوانه دی کشتیبان یوکسک

هم ابره سوزا آکنه دی خطه رشته ایلک

درو کرا اولد

کرم در دخی عقیقه دو کم ترکیب سینه

سبحم و سوفار دبر لهر هم آنگه یورد بینه

نله میگو او نیدر کر و هه کبه یوما ف

مفصد رکاز و صندک آنکله اولد قورق

مطافه مویناب و دخی مزمان دیدیلر

دی شعره موی هم قبل بشیم صوف بولک دیدیلر

دیکل جلاقه بر بر تراشنده دیدیلر

دخی خلق ستردن قزیماعه دیدیلر

ستره به دیکل موس هم استوره دیکل سن

قان آلبچی به فضا دخی ترکیجه رگزن

فیومچی به دی صواغ دخی دی آکار زکر

پونه بوزقه تنیک ذهب آلتونه دی زر

دی فضه به سیم کومش نجاس و مس بقر در

پولاده

پولاده دیدک فولاد براسمید مجلکدر

قراضه یعنی ریزه او اغی کومش آلتون

قلای قلعی آرز بزر صیاص و سرب قورشون

دی صفره روی توجه کداز و ذوب ارنمک

جیوه سیماب و زینک کر کدر ضبط اینمک

فلان قاکل حراما فنندم فی القیامة

مخورد هرگز شغوردی شیک نادیم بفرده

مفاعیلن فعولن مفاعیلن فعولن

حرامی بیهه آخرنده بشیمنا اولورسون

البحر الساد عشر ما يتعلق للسلطان هنج

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

نه برده علم او قورلسه ابدو سعی ورده بولن

خداوند و خدیو و پادشاه هداخی سلطان

انکدر حکم و بیز قیغه اولدر صاحب فرمان
 سریر و تخت اوردنکه اوندور مقدر نشین اچلا
 ندیمان و مصباحلر اؤکوردلر هم سخنگویان
 اودر هم صاحب ملک و خداوند اسیدر ملکک
 اولورد اؤر و حاکم هم بیور بجی یا جانان
 وکیل مطلقدر یغنه دستور وزیر اعظم
 دخی کاشانه حجره فیش او ی اولد عالیشان
 برات امر و فرمانی یازیلور هر خصوص چون
 چکوب توفیق و بر لبغ ایل طغرا و ستند اولان
 بکلی شریع قانون ایمن اوزره هداخی نوره
 اگر جاه و اگر منصب معین خدمت سلطان
 لوازه علم سخن و اقلیم کشور و اولکه
 عساکر چند لشکر هم جریلر خدمت جویان

کیسو

کیسی رأس جیش اولمش سپهدار و جری باش
 کچی سر هتک و جاوش یا یا باشی رأس مشاه
 مدینه بلده هم شهر و قصبه قریبه ده کویدر
 اوله آسوده راحت دیکنله از گردهش دور
 یا یوب برج و بدلیار و دخی سورکنگره لرله
 قور و بجی لر مستخفظون و داخی دزداران
 دیکنلجا سوس کارا کاهه ترکیجه چاشت دیرلر
 ایورد قتل و مردن آخی اولد نر مک بلا امان
 دخی هم صرح و کوشک و کاخ و هم حصن و میا اورتیه
 دخی هم سقف و طام و بام و محبس سجن هم زندان
 خزینه کنز و گنجینه ادی صقلو و کیزلومال
 علوفه هم وظیفه آیلق و شهریه هر ماهان
 جری در جادر و خیمه شریط اولد نوار اوردن

طُغَاب وِجَادِ رَاسِی وِ رَسِیْمَانِ هَم دُخِی اَوْرَغَانِ
دِی ظِلّه سَیَاهِ وِ کَوِ لَکَه دِکُمُخِ جَوِب وِنْدَقَازِیْق
ظَلِیلَه کَوِ لَکَه لَک دِیْدِک دُخِی فَرِجِه سَیَاهِ بَانِ
دِیْدِی اَکِنْدَه اَصْطِیلَه کَه تَرِکِ دِیْدِیْلَرِ اَخُورِ
جَنِیْبِ اَیْلَه نَزِیجَه دِیْدِک بِنِ اَکَه اَلْمِیْدَانِ
دِیْکَلِ خُتَامِ بَرِیْسَتَارَه دُخِی بَرْدَه وِ هَم جَاکِرِ
قَرَاوِشِ جَمَلَه مَطْبُخَه تَوَلِّفِی هَم اَشْجِیَانِ
طَرِیْقِ اَیْلَه صِرَاطِ وِ هَم سَیْلَه دِیْدِک رَاهِ بُولِ
اَوْلُو بُولِ دَرِیْبِ سِلْطَانِ دِی شَاهِرَاهِ اَکَاهِرَانِ
دُخِی هَمْرَاهِ وِ بُولِ اَش وِ رِیْقِ اَیْلَه بُولِ عَزْمِ اَبِتِ
اَوْلُجَه قَافِلَه هَم عِیْرِ قَوْلَانِ دُخِی کَارِیَانِ
دِی رِیْقَه بَارَه کَاغِدِ بَا زَا کَه عَضَالِ اَیْلَه
مَشْکُوتِ هَم کَلَه شَکُوتِ اَیْدِوْبِ اَحْوَالِ کَوْنِیَانِ

خدا یا از عذاب دوزخ و دُخَه بَکِنِ اَزَادِ
اَیَا تَنکَرِی عَذَابِ اَنَشِ اَیْلَه قَبْرِی کُوسْتَرِمَه
مَفَاعِیْلِنِ مَفَاعِیْلِنِ مَفَاعِیْلِنِ مَفَاعِیْلِنِ
اَلْهَمِ مِنْ عَذَابِ النَّارِ وَا الْقَبْرِ فُخْلَصِنَا
اَلْبَحْرُ تَا بَعِ عَشْرَ فِی اَحْزَابِ هَمْرَجِ
مَفَاعِیْلِنِ مَفَاعِیْلِنِ مَفَاعِیْلِنِ مَفَاعِیْلِنِ
غَزَا یَه قَادِرِ اَیْسَک وَا رِغَزَاةِ اَیْلَه بِلَه بُولِنِ
جَقُوبِ مِیْدَانِ مَصَالِیْنِوْبِ طَرِیْقِ اَیْلَه اَیْنِدُوْبِ
چَکُوبِ شَمِشِ بَرِ قَلِیْعِ سِیْفِ وِ کِیْمِی قَاطِعِ وِ بَرَانِ
غَلَا فَنْدَنِ نِیَا مَنْدَنِ قِنْدَنِ لَیْجِ قُرُوبِ اَوْلَجِیْرِ
حَدِیْدِنِزِ اَوْلَه غَا یِنْدَه تَرِیجَه اَوْلَه کِیْسِکِیْرِ
مَجَلَا وِ مُصِیْقِلِ دَاخِی بِنِ رِیْفَکِ پَاسِ سَنَرِ اَوْلَه
بِیْمِنِ اَیْلَه شِمَالَه رَاسِتِ وِ جِیْلَه صِبَاغِ وِ هَم

النده ترس وهم چنه سیر طوته دخی قلقان
هجوم و حمله تک برله عدویه کتمکه اول آن

شجیع و هم دلاور هم دلیر ایلله بهادر در
شخیص و کوده لی فرسیجه معناسی تی آور
کیره لر جنک و حرب ایلله صواشته ایده لر پیکار
قتال اوغراش ایدوب بربر ایلله ایده کارزار

تتار لر کیبی جمله سچویک چالاک اوله شطار
ایده جای نبرد معرکه دوکش برینی طار
کیوب درج وزره خوش دموور کوملک قومردان
النده ریح ایلله نیزه طوقوب مرزاقد در میدان

کمان و قوس و یابندن آتوب نشاب و تیرواق
قویوب بویننه خصمک بند آهن غله دمیر طوق

سلاح و جنگ ساز ایلله مکمل بریراغ اوله

نصیب

نصیب و بهره سیلدا اولوس هر کس کلوب ال
کرفتار ایلوب آنلر اسیر قیلله لر طوتیاق
ایدوب مالینی تاراج نهب و غارت قاپشماق
قیلوب مملوک و بنده کولمه عید و قول دخی جاگر
قلا تیجاریه داخی کنیزک هم برک پیکر
خدا نصرت ایلله یار و یاردم ایلله هر بار
آجلش داخی مفتوح و کشاده ایلله ستار
فوجهی اصفر اللون لسانی جار باذاکر
رخ من زرد فامست و زبان من روان کویا

مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن مفاعیلن

بوزیمک رنکی صا ریدر دیلم نوکرک دیچیدر

البحر کثامن عرشه الاقرباء منسج

مفععلن فاعلن مفععلن فاعلن آکله کور بندیمی شاشمه صافین غافلر

اب پدر او و گدایا با آنکه مادر آنا
 این پور او گد او غل جده دده دیا
 دادره اخ دگر ادره دی فرشته
 خواهر هشتین به اخت که فرشته
 اخوة فرزند اشرا همدخی که دادر
 هم خواست فرزند اشرا و هم خواهر
 نسل وزه و زاد در او غل فرزند یک
 نوام و هم زاد ایه سی یکین و یک
 هم پسر او غل و دختر و بنده قن
 بکر و دوشیزه در اولسه ایشمش
 مرآه و زن عورت مرد و کشتی در جل
 ثبه به همدخی سوه دگر که طویل
 نشو دی عورت نلک جمعنه هم دی
 قوم و قبیله به صوی هم دخی دور
 دختر زن دی او کی قنیه رسید
 اعزیه بی زدا دیکل ترکیه ارکی
 طفل و صوی کود و کوچیک او غل
 حافد و همدخی بنیره او غل او غل
 دیک گفل هم نواز مرجه او خشمو
 دیک هم شیه پیر تو جمو
 زوج و بعل حلیل شوهر و آرد
 زن و حلیل و منکوحه که عورتنه
 اولد مسین ساخر هم قنیا شلو
 پیره زن دی عورت قانی فرمیش ایه
 حمو و حماه دیدار خسر و خسونه
 قنیا آنا قنیا آنا در اکل و بی بی

فرشته بابا ناک دیک عرجه
 عمته در بابا ناک هشتین افهوا
 خال و دای دیکل دادر مادر ایه
 خالنه دی دیزه خواهر مادر ایه
 اقربا خویشان دبعه خصمات
 هم نسب و صوی نژاد معنسی
 بانو عروس و کلن کوکود اما
 داخلی ستر و دا عقیقم دیدار اکا قهر
 حامله آستان و یو کلی قری دیکل
 طومغه زادا دیش خوالد دیکل
 قابل به پیشار دخی به دیدار
 طومغیشه دیدک و لید زاده دیدار
 تربیه در پرورش به آنی بسلك
 مضر و مزید در هم او شق امک
 مهد و بشکله همان قوانی که واره
 و بر آنی از جیه مضعه مزدور
 لو خسان نفسایه د فارسیده زانده
 آکه عقیقه دخی و قنیا آید
 قال النبا شیخنا جد جبال الهور
 گفت بما پیر ما برد سن آرزو
 مفعول فاعل مفعول فاعل
 دیک بزه اولو من کس اینی لومنه
 البحر التاسع عشر في حلی کنساء مرفل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
 بوکائی و قیان بولور حیات

بیل حلی زینت آراشد ریزک هم حریه کن دیک دخی ایدک
 برقعہ رو بوش ک دخی طواق منطفہ اولد ک کرد اخی قشاق
 کوبہ یہ فطہ دیدیلر گوشوار اورتویہ دیرلر ازارود اخی جار
 دست ابرنج بلوز کد سوار یا شمعہ پوشیدود اخی خار
 یا فنج منکل اولد خلخال مقمرہ دی یا غلغہ هم ستمال
 دی ثاب جامہ داخی کبہ مقنعہ پوشی دخی باش اورتو
 بیل منقشد نقشاو برنیان مکحلہ هم سورمه لک هم سورمدان
 دیدیلر قیاق نعلینہ نالن سستی بانودیدیلر هم قادین
 حمرمہ کلکون دیک دخی فکر رونقہ برلاق دیدیلر دخی فر
 دخی کجنا رفاق و هم قنہ اولد کمرآت و کوزنکی آینه
 حقہ یہ دخی دیک درج و قوتو اینجی مر وارید در دخی لولو
 زینت و پیرایہ دی دوزنمک مسک مشکہ هم زیاد سورمک
 خرنہ یہ مورش و بونج دیدیلر بیل خضاب و سمد راستی دیدیلر

مشطہ شانه دیدیلر دخی اف کار نامه رسم در هم اورنک
 دی عروس آرای و هم مشاطہ ترکیجہ بک کلن دوز و جبه
 دیدیلر حور از بچشم سیاه کوزی قارہ عورنہ هم تورکماہ
 دیک شول خاتونہ هم مخدرہ پردہ نشین اولد طشرہ جفیه
 بیل قبا جامہ یہ قفتان دیدیلر زبقہ یا فہ هم کربان دیدیلر
 هم قیص و پیرهن ک کوملکہ ذیل و دامن دیدیلر هم اتک
 دی سراویل ایچ طونہ هم شالوار نیکہ را و جفوره بند شلوار
 یا اخی لالعب و اکب لال دادرامباز و بنویس اکنور
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن ای قنداش اوینامد یاز شمشک
 البحر شرون فی العماره وهو فی البحر کستالم
 تفعلک تفعلک تفعلک تفعلک
 بودنیہ نک ویرانہ سین یکیم دیرکہ معمور ایدہ بن
 بنیاد اساس اولد کمال کا وید جا فرقا نیک

ارغاده بتادیر عرب هم کار ساز و بایجی
 قاتی طاشه صلیب حجر هم فارسی سنک خار
 حائط چدار طاشد یا بویل فرسجه دیر لر دیوار
 سنک سفید مرر رخام دخی مد کلخ کسک
 خشت ولین کرج در ریارد و ورفش اولد کورک
 دی نهر و روده دخی جای هم دخی جوی ارماغدی
 دخی دکر من آسیاب عند العرب طلعونه دی
 کلس و جض اولد کرج هداخی طین و کل جمور
 شحفه در آژند و هلاک حفره مغاک اولد چقور
 صوچیدن دی مخاض یعنی کنر که آب در
 ای اغیلینه هاله هم دائره مهتاب در
 هم عین و چشمه در بیگار یعنی حقیق بیره دیر
 اندیشه دوشنک عرجه دیر لر آکا فکر

کرمایم

کرمایم ختام ایلجه کلخ فیم و داخی تون
 انوب لولنا نیره د ایدان قورنه جرون
 دلا که دی مالشکر و کیسه سوریحی ترکیجه
 بالوچه کار نیر ارغه د کبالا معلا در یوجه
 میزاب و اولقنا و دان صواب در همدخی ماء
 تبر اغه دی خاک و تراب نر آتش اورد بادیل هوا
 ان تبین بینا هرنا لا ینفعک فی الاخره
 کرخان سیار اینجا سوت ندارد روز حشر
 مستفعل مستفعل مستفعل
 او بیا یار یسک بونده اضی آخرنده اینمز سکا
 البحر کاد و عشره فی الحشر و لانتها منسج مکشوف مطوف
 مفتعل فاعل مفتعل فاعل
 هر کم او قویوب یازه فرهم اید ایشک

نوره کاه و او کوز سولی محمد در صیان
سکه دی آهن در مور تینه ولی کاه صمان

یوغ بیوندق و نیر زوله سمیق و سیمه
مناس او کند بره به غاوشنک سوبله

اولد کجرب و کجری تر لایرند و نم

فلحن و نطس شیار بذر و بذر و نطس

برزگر کجی به چارته هم دیدیلر

مزرعه اکلاک و کشت زاره دیدیلر

داسه و قلیج سفار منجل و داس و اوراق

بجکه دوییدن و داخی حصا دانفاق

لقط بشاق دیو شور و بوشه چیدن معنی

دو ککه کویدن و داخی داس اینمه سو

عشب و کاه ترک ترکینه دیاش اوت

دخی حشیش و کاه خشکه قوری اوت

محصدا کزد در سباز کجید و میزد و سباز

جوله شعبر آریه در بیل بوخی ابله صفا

کیمو که قصیری کفه بید و وطناس خرمن

غله نخل نمونه دخی طرو و وارزون

صبره و جاشن بجزیر نیمه از صباع او کجک

منجوعه دس مزجک ختمن خود مشترک

اوتنه فریک پیشخور بغداد با حنطه کندم

ماش دخی مزجک درنج براد کدیدم

کاشتن اکلاک حرث زرع و اکندر و کشت

معنی رویدنک بنمک و داخی نیت

جنت لاینا فقدرت بکم فی السرو آمدن نزد مرشاد شدم باشما

مفتعلن فاعل مفتعلن فاعلن یا نیمزه کلک اولدم سزک ایلیمو

البحر الثاني والعشرون في الأتماد والاشجار وجزءها ثمان

مستفعلن مستفعلن مستفعلن

بيل معقود مبيوه بود نيناك وارو بوغن

كثري امرو و مائي صلود را بيار

اجاص الود در ارك زمان و نار اولد انار

تفاح و الما اولد سيب ابو اسف حبل اولد به

فراسيادر هم كرام فرسيجه اسمي كلنار

دزاقنه دي شفترنك تركجه ديك شفتلو

مبيوه ميشدر فاكه بر اسمي دخی اولد بار

مشمش نه قيسي زرد الوفا كه ده دن بر نوعد

موردنه اولد حب الاس تركجه مرسين اشكار

دي هندوانه فارپوز هم عريجه درجيس

بطيخه فاوون خربوزه بادرنك وقتادر خيار

طرف

طرفه دخی نوباوه در همدخی طرفنده ديكل

هم باغه دبر لكرم ورز جمعي و مدر اينم زار

اولد غيب انكور اوزوم عنقود خوشه صلفي

غوره و حصر مدد فوري صبر ايله حلوا اولسار

نارنج نارنك در ترنج فوري اوزم موبز و زيب

جوز ايله گوز اولد بيه فوز بادام بدم لوز اسمي وار

انجیر و نين خرما و نمرسته بلالوط اولد كشته

هم فندق ايله بندقي فصد قله پسته هب

عنا ب جيلاد دخی فرضياد توت يكلغت

فريس عربده مشترك عذايه صايوب قبل شمار

اولد درخت و هم شجره عني اوله كوكل آغاج

غصن ايله شاخه دبداق فرع و نهال طال صفا

شمال و فدان داخني نهال اجستن و ديكله غرر

عرق ايله ديدگورک برك و ورق براق بزار
 دی سرو عرعرا ندزه چام و صنوبر اولد کیش
 ابکده و کچده زير فون کم هر زمان ویرمیه بار
 شمشاد چمشیر اولد بفس صفصاف و سید اولد سکوت
 جفن و تنگ کرد دخی تالک دلب آرس اولد جنار
 قبا اغاحه دوچه کبالا درخت اولسه کر
 بالیز بستان و حدیفه باغ کم اولد دیوار
 زهر و شکوفه در چچک ریخا سیر غم فسلکن
 سمنق سمن دریا سمن روضه چچکلی باغ لار
 اکنامه ديدگنجها یعنی که کل طومر قاری
 ورد و کل اولد مشترک شوک و دکن هم اولد
 کما دقامادیت حیات فی الضد الخا
 شور است تو در زندگیت چون رستنی در زانیت

مستفعل

مستفعل مستفعل مستفعل

اول طوغری عمر که که طوغری بقده در هب قورتولش

البحتلث و لغز و لغز اجزاء العطار دمل

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

طوت ضمیر که محبت قامو خلقه بائنا

فلعله کویر دبدیلر همدخی دیکل بیر

داخی شوینیز در بوغچچورک او تیدر

دارجینه قرقه دیرلر هم قرقفلد میخک

ترکیبی ایلک عربجه مشترک در ایتنه شک

حرمل اوزرک سیند در بونی بیل س ای کدای

داخی خردل هم سرم ترکی فجای نیکرای

دی سیند آن سرخ هم نره دخی حب الرشاد

هم لبان اولد و نیزه ترکیجه کونلک دی آد

سکون اوردن
 سحر کون اوردن
 سحر کون اوردن

یعنی طوطی اوردن

داخی هم فنا و شفق کاسنی هم قصنی در
 زعفرانه دخی کرم صبار و اوت بر اسمبد
 زنجفر هم اولد شکر فکل آخی فرمود کباز
 زبرقون اولد سرنج هم سول کندر آل باز
 زفت و قیره تکت دیک فاره صافیز کیسی
 عقیص و ما زوشمع و موم هم مشترک بو ایکسی
 دیک بقا له تره فروش دخی سینه جحر
 برهن در بقلة الحفا سمن اوت ای حاج
 فرع و یقطین در کدو قن خس کاهو مریول
 مشترک کدو فحل و تورب هم بقلا ایله دخی فول
 نوم و سیر اولد صرمساق هم بیاز بصل و صغیر
 داخی باد نجان باتن کان ترکیجه باد بجان
 هم جززا اولد کزرها وج و لفت شلغم جلم

شمر

بر یغن

شمر هم طورق اونی هم رازبانای دهم
 دی قصب مصر نیشکر شکر قیشتی کاکا
 لاهنه به ککرب فرسی کلم دی آکا
 خالف الشیطان والنسوان و النفس احترز
 رام مشوباد یورو بازین هم نفس راکن محذر
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
 اونیمه شیطان و نسوان و نفسیه یک صقیار
 البحر الرابع والعشرون فی الضمان و الحروف و المل
 فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
 اونیمه ایتمه هوس ایله ایشی ترک ایدوب
 انامین بن نوسن انیت متی کاذ لجان
 هذا ابن بو ذاک او ان هولاء یونلر اینا
 منک از توید کسند از و منه اندن

بلی آری اوت منا و ازمان نردن

بی مرا اولد که بکا هم شما انتم دے سن

دخی هذا اینک اشته ما و فانی بن

فقط ولی هرگز و هیچ در احد و کس مسه

کیف انی نتم چون کر نه و الا یوقسه

مکرو الا انحن دیگر و آخر غبر

لا تثنی جبر انحن کم چند که نقد

لینت کاش کاشکی و کلا صقین اولد زنه ار

دخی لا بدید که هرینه البت ای یاز

انی شوق دی چه چیز داخی نه نسنه اولد

هم اولنک آنان هم دے آنلر اولد

معك یا تو سنکله لک ترادی سکا

معه یا او آنکله له اورادی آکا

اینچنین

اینچنین بونجلین مثل هذا به دیدیلر

هنا اینجا به دے بوند دخی و ازایسه

دی خه خه دی زهی زهی به به به اما

ای قنغی به کدام این وفنده به کجا

لی مرانیم ایچون لانه یوق عن زدن ایل

فی دروده بر علی اوزره دے مع بابیل

الینا دلف بس و اولما اولسه دیدیلر

قبل و پیش اولد دے هم بعد و پسه صودیدیلر

انت فی النوم فلا تسمع منی الکلمات

تو بخوابیت مکر نشنوی از من کویها

فعلاتن فعلاتن فعلاتن فعلات

سن اول و اینجوده و دکله بندک سوزلو

البکرام و اعشرف فی اسماء الطیور کامل

متفاعلن فعولن متفاعلن فعولن

ایدوب آفری اکاسن او کو نور ایسک او کو

فوفوشلرک اولوسی دبدیلر سیم غ عتقا

دخی عتدلیب وبلبل دیدیلر هزار کوپا

دوه قوشینه شتر مرغ عریجه دنگامه

دی کبوتره کو کر جین دخی تازیجه حمامه

دی عتقا به ال طوشخله رخه دال و قوطا

دخی کوف وها مه اوکی دی جناحه هم قنبا

دخی کلک که دلفلق دجومه دیک بیغوش

بو ایکسی شتر کدر عربسی فرسیله او ش

دیک کرکی به کلنک دخی ترکیسنه طورنا

دخی فری کول کو کر جین آد کویشان ایلد

حد زغن وچیلاد دخی صفرو یازر طوغان

دی خروسه دیک ویدنوس تاوغه دجاج ماکیان

عقنق وکلاره دیرلر شوقوشه که سفسغاندر

بوه به دگیشلانه دیکرادی آشیاندر

دی صفر جغه دخی سار عریده دیک زر زور

دخی کجشک له سرجه عربسی اولد عصفور

آری به دی نخل وزینور کواره وکندوقوان

دخی شب بویه خفاش دیدیلر براسدالان

دخی طبر و مرغ قوشدر طیران پریدن اوجو

دیک بیخه سینه مخلب چنک دخی جینو

خجل اولد کیک وکلک باشه باشق انجادر

دخی نیرک آد کرکیس برادیده آق بابادر

اوکیکه فاخنه دگ عریده فرسی دیله

دخی کرچفو و سلوی دیک یلوه ترکی دیله

دی برستود **خُطّاف** او قوشه که **فلجید**
 بچه **فرخ** باور که **فروغ** جوژه به **دید** بچید
 دخی آورد که دی **مرغاب** خ و **وز** و **بط** قاز
 دخی **بیضه** و **میرطه** ناک دین **تخم** مرغ یاز
 دی **غرابه** زاع و **قرغه** الا **قرغه** به **دید** قاق
 دی **طوز** اغه دام و **مصدیج** و **تله** به **دید** قاق
 دی **شکار** و **اوصید** دخی **نجیر** او **جی** صبیاد
 دی **بعوضه** پشه او **یز** سیکه **مکس** ذباب
 هو **منعم** و **من** انا **جایع** و **محتاج**
 او دهند و توان **نکرو** من **گرسنه** درویش

متفاعل فاعل متفاعل فاعل

او ویر **مجید** و **بای** و **ب** آج دخی **مخسول**

البحر السادس والعشرون في الحيوانات سبع

بولغتك **اکتله** کور قاموس
 خیل و **حصا** **اسبه** همد **آن**
 دخی **فس** و **قرغه** هم **مادیان**
 مهره به **کری** دخی **طای** دید
 ما **خجی** بالان **اتی** **برزون** اولور
 دید **کرو** **سرکشته** دخی **چش**
 و **شنه** **صهیل** **کشنه** **سیدر** آنک
 دخی **ستور** اولد **دوان** **طوار**
سرخ **ایله** **زین** و **اکری** **ایله** **بند**
 دی **کام** **ایله** **کام** هم **عناد**
 دخی **جزم** **ایله** **قوله** **دی** **تنک**
 ترکی و **فتر** که دی دخی **رباط**
 ترکی او **زنی** دی **رکاب** **مشنک**
 بولغتك **اکتله** کور قاموس
 اسفید **ابض** و هم **قیران**
مکین و **کیت** **طورو** **اندی** **همان**
اشهب و **خنک** هم **بوزان** **دید**
قوله **آته** دی **سمند** **زرد** **بور**
اشک **خرد** **اخی** **جاز** و **چشر**
 اگر **ماسی** **بافک** **نه** **اشک**
باشنه **افسار** **کام** و هم **بولار**
فرشجه هم دخی **تکلی** **نمد**
 ترکیجه **دیزکی** **دید** دخی **ویاد**
 دخی دی **طیفیر** **زیر** **تنک** **تنک**
رهوج و **رهوار** اولد هم **چیقون** **آت**
مشی **بطی** **نرم** **رؤید** **دولک**

دله سنساره د کمر حجه آکا نمس دیدیلر
 پارسک ادی فریدد فرسیده دیرلر آکا یوز
 ذنب و کرکه قورد دیک خوک خنزیر و طیکوز
 اولد کراوی بیل جفال هداخی دی آکا شغال
 ظی و آهودر کیک براسمنه دیرلر غزال
 هم حمار و حشی به کورنر کجه طالع اشکو
 کلب و سگ آیت شیخ سکلایدن آیتک اورمو
 دلکی به روباهه د کمر خنی ثعلب آکا
 طوشینه خرگوش دیدیلر سنده آرنک آکا
 هم سنور ابله گربه هم چنک داخی کردی
 قهر و پوزینه دخی میوند رهم برآدی
 فیل و بیل اریل و آرج اولد دخی هم کمر کدان
 هم کپام این غار دیرلر هم مغاره بیل بوان

نقب سوراخ دی داک هم حجه درماریلان
 هم ک ثعبانه دخی مار سینه قاره یلان
 لدغ لسع اولد گزیدن دی یلان صوف قلاغه
 دیک ابوار بعین صید پای هم قرق آیاغه
 عفره به کژدم دیدیلر زبرا اگری قوبروغی
 ابره سینه داخی نیش زبرا که وار آنده آخی
 فاره به موش زیانکار هم دیدیلر کسکین
 سوس عشته دیدیلر کوبه به کاشا بی کسن
 قنفذه د کخار پشت ترکیسی کمریدر آنک
 عنکبوت و هم تشنه درآدی اور محک
 هم ملخ اولد جکر که داخی دیدیلر جراد
 داخی صافره کینه بیل نازجه دیرلر قراد
 علقه اولد زلو هم ترکیجه دیرلر سلوک

هاتمه اولد کیل مخنه دیدیلر آکا بوجک

نملہ دی موره فرجه قله دی بیت هم سیش

دیدیلر برغوته کیک هم بره ترکیجه اوثر

بحر و دریا در دکن هم شور طوزی دراجاج

موج و خیزاب طالعہ درد و آگره اب بورعاج

اولد ساحل هم کنار دریا دکن قمر کی

هم دریا کجی و هم زرف و رمل و قوم و ریکو

ان اردت النصیحتی قبل و اعلم به

کرمیخواهی پیدا ز من کبر و کار کن باو

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن

استراسیک او کوئی نیند طوت این عمل آفی

الکتاب العشر و الامراض منسج

مفتعلن فاعلن مفتعلن فاعلن کسه یه بودر ثبات دنیا کیدر کلر

اعرج و لنک افسا و الحو و لوح شتا دی جیدر جیدر صبار مغمه

اعمی و ناینا کور اعوج و کج اگرید دمل و دینل جینا درد و ووج اغرید

دی و جع عینه کوز اغرید شیم در چشم داخی قون کوز لیه اشمل کیشیم

شیکور اعشی دینور کور مسه کوزی کجه جدر به هم دامعوا و دیدی

اعین و چشم فرخ کوزی بولک اولنه اعور و کچشم دکر کوزی کور اولنه

احد به دی کوزیشت ارفسی کوزی اسیه مخور و دیوانه ک آگه دلور مشر

اشقم دی زرد فام دیکل صباردو مقعد دی کوزی و د دیدیلر

افس اسیه با کرسر کبر آدینه السز بی دست دی دایدیلر اشل

الثغه دیدک کج پلنک اولور شتا وجه عبوس ترش روی بوزی

ابره ابرش دیکل داخی لعلویه دی ورم اما سد کوده هم ششلاو

تولول از خدر سیگل اکم دلسره او کسور کیه سرفه دهم داخی دیر

اولد صداع درد سر کجه باش اغری طوشیه سر کشته دهم باجور نسو

صفیر هم بارقان اولد در صبارلق سینه بیرون آمدن افس و کوشی

اولد فراق انجمنه در غنك فارسي دي خفقا و طيبك بورك او ناسم
دي خندا بنوسيد اعضا او يو شملغه خوفله رعييم و باك هم در غنك
اطرش اصم كرم صاغر حرمه و باره ميشوم لامبارك او غنزه دي نه چاره
دخي كرمك مطوا و فضا ديكل ستمه يرب ديدلر ستمه خداد بکل
عنينه بولج داخي دي اندام است رخ و گوشك ايسه آكا دخي دي
دمر كويه بالود هم عن نجمزازه فرداشن قرا منق شري و هم سر خنده
جدره در بزرديغه جيجك جعفرن خسته به ديدك مريض مدخي صبره اولن
دردنه اولد مخاض حتمی طوغور مقص و خلد اولد هم ادي نورك بورك
فج ابرك ريم صر و صر و زرد آب جريان و گرد را و بوز ايكدي دخي مهابتاب
نجه سكينه مك يعنى كه چوق بيمد هضم و گوارى ديكيد بكني سكر مند
بيوش و غشباد شمعى عليه اولنه في و هلاشه ديدك طبعى و دني فوسنه
هذه مفتاحكم بابكم ان تفتحوا اينت كليه شما در بكتا بيدار
مفتاحى فاعلمتعلن فاعلمن ايشته انختار بوز فابو كز ليار سكرند

ناله الجهر

البحر التاسع والعشرون في المنكرات و
نعالا فعلا فعلا فعلا اكلربك ابد مزك سناشاهك
كنيا اولد كشتت مدخي دبرلر كليسا
دخي نصراني كا و رمدخي مغ هم ترسا
برهمس اولد كشتش مدخي دبرلر زهبا
جليبا يغه صليب خاج ديدلر تركي همان
دخي نا كر ديدك كافر كه اينانمزا اصلا
كوسترش ايله نمايش پيل زرق و ربا
صنم و بيكر بوت مكر و بوكيد را افسون
بي شناس آكلن ايسه آكا دبرلر مغبون
حيله در آل و سكالش دحقه و كينه كن
لعينه ديدك ايلنج داخي ديدلر نفريين
آزغنه باغى ديدلر دخي دبرلر كسراه

دی خطا ذنب باز صبح دخی آگه کنه

دخی را مشکرو مطرب جالچی ایریلچی

پایکوب و در قاصد آدی وینا بچی

دیگه اواز ساز دید به جالغوج خانه

سامع و دخی شناینده آنی دکلینه

دی تغنی به سراییدن و ایرلامق هم

دایره ایله دقه هم دمبره دیرلر افهم

لعب و بازیدن او تو کوی و کمره هم طوبله

صوبکان ایله جوکان همد جوکان جو بله

طبل و طاول دهل و زورنیه مزمار سورنه

اولدی هم بوری نفیر و دخی دیرلر کرنا

دی رباب ایله کمانچه دخی ترکی افلق

دی صفیره به دچنک و دخی هم صفاق

دخی طنبور ایله ششناد دخی چنک آلت ساز

عود و بریط له فیوز جمله سبب بر آواز

کم فکر لویه بداندیش دیدلر دخی خسو

فائده ایتی به دی فرسیجه دیرلر کاسود

خمر و می باده و مل همدخی بر اسمی سچی

قدح ایاغ و پیاله نوش و شارب ایچجی

فاسق و باطل یونس ایشنی بی سرو سامان

دزد او غرویه دکن جمع لصوص و دزدان

دی فطاع طریق رهزن ایله یول کیچی

اولکه خونریز اوله سفال کادی قان دو کچی

دخی قلامنه دیکل کینه و بان کیچی

دیکه خمازه سخن جبین دخی تمام قوچی

وسواس اندیشه بد کردخی فسله بچی

ساحره جازو دید بگر دیر بر بوی کجی
 دیک اجر نسا بسته سخره دخی هم شاکار
 فاسد و بدیر از من کس و رند و عیار
 اولک کاسه د کسه لیس ایکیلاک
 طمع و حرص و نیاز مند کشره سومدلاک
 دی حلال اولد شفا و اولک مباح اولمدا
 اولد سحت ایله شفو و صبح و مسا اولمدا
 دی مثل قضیه حکایت د خیم افسانه
 دیدیلر دنیا و خوی پیل دخی هم شیطانه
 دخی دمارده سر کشیم اودر باش چکی
 دخی اخیر گوپه کاهن دیدیغنه فالجی
 دیدیلر دتوتنه کشخان اولد غیر نسن
 اولور اول خور و ذلیل و دخی حرمتسن

دی خبیث ایله پیلید جیفه و لش مرداره
 دخی هم رشوته فرسیجه دیدیلر یاره
 بدعتنه دیک توار و اولدیکی ایجاد
 جر سه چالک دیدیلر فرسودا در آکا آد
 غافلجه د کجقلا مغه دغدغه دخی
 دخی مر حوجه و بر موزه به صالنجغه دی
 چشتا کاکر مک اروع جرك و وسخ دی کین
 دی بورکلو که جرات د فرسیجه حیره
 نوم و خوابنده دوشنده بجه ایله فورقو
 آکا کاپوس و فرنجک د آغر باصمو
 مستراحه دی قدمگاه و دخی چشمه لیکو
 فشیقه داخی دیکل سر کین ایله هم سرقین
 کسه آردنجه صقین غیبتی قوازیس کس

اولد غش قالب و دغل کصفین آند سوزی کر

سر نکون باشی آشغی به منکس دیدیلر

ایکی بوز لویه منافق دخی دوروی دیدیلر

اولد فایا لوجیب همد دیرلر مردار

فاحشه زانیه غر و سبیه دیرلر زنهار

کلم اقلت من النصیح لک ایاه اقبل

هرچه گفتیم که زبندی ترا اودا بپذیر

فعلا تن فعلاتن فعلاتن فعلات

نه دیدیمسه که او کوند نسکا آخی قبولایت

البحر الثلاثون بحر طویل في لغات شته مخبون

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلات

کیم سکا کمالک ایدر سه ایله آکا طیبیات

جنتک آیمهشت ترکیجه اسمی و جواق

ابیه

ابیه الوجه وسفیدد و کیر دیرلر توک آو

پس جهنم اسمنه دیرلر رزخ دخی طمو

اوله کافر لر حصب طو ترق فروزینو

بیل او کون وعظ ونصیحت دیدیلر همد بید

نیکی بخت اولد او غور دخی دیرلر آک سغد

دی قشمو اختلاط و امتزاج آمیختن

ریش و پاشیدن دی صاج من صیب دوک بخت

اضطجاع بر یلو خفتن دکیانن یا تمقلغه

اعتصام ایله دیک زنهار صاف فقلغه

طی نور دن دورمک و ظن صانمق ویند

هم تیقن سزمک و همد دی انکاشتن

داخی احصا در شمردن یعنی صایم قدر عدد

چاره بیه دیرلر کزیر و همد دیرلر ممد

کوش زدن چس در وی بر کسبه اور متو قولا

قندیل و مصباح سراج و هم چراغ و مجرا

هم توقع در امل داخی رجا او ممنا مید

هم قریب نزدیک یقین در دور و ابراق در عید

قبلی اور بر مکه افشع از موی بر خواستن

داخی استعلا بوجلمك همد افراختن

انداس فرسودن و محو و جور يك او لما غه

هم فراموش سهو و نسیان داخی او نماغه

قطع ایله داخ کداشتن همدخی کج کرد

داخی بر معنی قطعك هم بریدن کسم کرد

هم شناسختن دیدلر تفهیم ایله کلمغه

وزنه سنجیدن دیدلر همد طار و مقلغه

دیدلر تحریض و هم قندرمغه افزولیدن

هم

هم تمش در سلك فارسید مایلیدن

اجتناب و دور شدن یعنی ابراق اولمقدرد

دی رها نیدن نجات و دخی فورنمقدرد

بس تحضن در دور اغوش داخیل فوجاقلو

داخی تفضیل بیشترین خواستن آنی اولو

داخی تحسین آفرین یعنی بکفکل کرد

اولد کنجشیدن سخاوت داخ جو مرد لکدر

لذق و چفسیدن دیدلر داخی بایشدرمغه

عطسه و اوشنوشه دیرلر همدخی افسر

دینه و ام و بوج دیدک بوج حلو غریم و و امداد

هم آدا اولد او دشمنك همد دیرلر کذار

هم فرستادن دیدک ارسال کوند مرککه

دی آراء تند نمودن یعنی کویستر مرککه

سخت کردن یعنی الحاج ایله سورمک کسبه

دیدیلر فاخر و جبر خوب کوز لفسنه به

دخی اعطا اولد دادن دیدیلر هم و برمک

همدخی انیان و یک آوردن و کتور مکه

داخی اذراک و رسیدن دیک هم ایرشمک

دیدیلر تقسیم و بخشیدن دخی بولشمک

هم هراسان دیدیلر فورقا غه همدخیان

شوریدن تشویشد یعنی دلورمک هر زمان

برکات افزون شدن ترکیجه هم آرتمانغدی

نقص و کاستن دیدیلر هم داخی اکسکه دی

هم تفلت در رهانیدن دیک بوشانمغه

داخی تشیب و رها کردن دی صالیویرمک

بیل سپردن دیک تسلیم و خجلشتمغه

دخی

داخی کوبیدن تکلم دید کسوز سوبلکه

همدخی نصیدین و یاور یعنی اینانمغه دی

داخی تفریق جدا کردن ده آبرمغه دی

بلع بوتوق در فروردن دخی دیرلرکا

عض اصرمق هم کزیدن داخی دیدیلر بوکا

پس تختش مهر بانیدن قابر مق ستود یکون

راحت و آسودگی دکلنک ای مرد کزین

جمع و هم داخی پر کردمک فراهم در دیک

قول در یعنی دیمک فرسجه کفان در دیک

قبل و قال و سوز و ساود در داخی دیرلر گفتکو

بوز بیوز اولد مواجره فارسیده روبرو

غزّه آیک اولی همدخی نخستین ماه

شاهده طابق دیدیلر فرسجه دیرلر کواه

دخی گنگل در خوراته هم عرجه در مزاح

بامداد و فجر ابرته طک بکر آجلق صباح

ظهر و پیشان او بلد و فتی ضر و جاشت قوشن

عصر و دیگر در ایکنه و مغرب و شام انخشا

بیل عشا یسنود در فرسیده خفتن در آدی

قبل صلوٰه خمس پنج اوقات و بش و فتی دیک

پس فاشفله تلهف هم تحسیر از زمان

اولد کشمانلق بمک روح و روانه دیک جان

هم نضج کو کلی طونجفاغه تنسید نا دیکل

زلق این سورجک در فرسیده لغزید نا دیکل

لف تنید نا یعنی صار مق ساید نا از مک سخی

بر کرفتن در یکد مرک بیل عرجه دیک مخو

احتلام و خواب دید نا هم دوشی از مقدر

هم خیال اولد نمایش کوزه کور نمکدر

داخی تخرق و دریدن دیدیلر هم بر تمغه

همدخی خطف و ریودا دیدیلر بیل قایمغه

زمزمه منکیدن و داخی کو مر د نمکدر

هم شمات شادی دشمن عدو کلکدر

سوف و راندن سور مک عدو و تکابو یک

مطین هدا آرا میدن و دیکل نمک

هم کشیدن سحج و چکک کوچ چنکک دشوار عسیر

دی معاون ال طونجی فرسیجه دیک دستکبر

دی کرینخن اولد قاچقو داخی هر بیل افرا

قورتلاجن بر مفازه دیک جای رستکار

پس عناد اولد سنیزه اونکولک بعنه کم

هم فرومایه دی اصل الجغه دخی لکیم

مانند غلط و بخل علم دانستن بلك
فقد و كم شد بغيري بتمك نظم پیوستن ديزك

مشورند و طافشوا بتمك صلاح اندیشه
فتنه به آشوب دادید بفر غیبه به

بیل و غضب و نشانند در بلك اشجاری بیره
نقض و افشانند دید بمر مویه بی سلك بیره

میره خوردند بمشامك تفكه نقل ابله
دی نشاط اولد سرور خرم سوئمك لك ابله

هم قبول ابله پسند ابله بكنمك كدر
اطلاع و همد دانستن بلك كدر

فج و نابخنه در رفار بوز و فاون اولسك
رزق و روزگرنده لك ملج ابله طوز اولدیك

رایحه طیبه در بوی نيك ابو فوق

مبار و زده دكلاب و دخی دبر لکل صوبو

هم دکر می کرد مدد و رالده تحفه شید راو

بیل شتامة بیلغید رفوقله دستنبود راو

قابوا و رتمك اولد تغلب ببعه در بستان همدان

عینه به دك ایشك همد دبر لکل آستان

فقل و مفتاح و کلید انخرا اولد مشترك

پسكله عصفور قابومندا لی بلك كرك

كشور و وفات دی سبور مك ارضه بر دكهم زمین

دخی پیر آلتنه سرداب دخی زیر زمین

زلزله لر زیدنا و بر دتره مك شیئفسنه

هم مذذب ابكر جکلی بعنه میان دوجین

قله شیخ طاع دپه سی طاع و جبل براد کوه

عقبه کوه بلك قورقوبه دی هیبت شکوه

دی جهت جانب طرف سمت ابله سوا ولد یکا
پس دلیل اولد فولا وزدخی دیر لر رهنما

حد و حافه حاشیه صنور قرالک و هم کنار
قمر و بن دیب هم انیس او کوردخی هم عکسار

غلبه انبوه و جوقان چار شویا زار و سوق
صورت نه تندیس دیر غیری لغت لر دجوق

شعله و روشن ضیایه دخی آید نلق دیک
عقیم و ظلمت در دخی ناریک و قار نلق دیک

صحنه دی تند رستی همدخی دکی صبا غلو
هم قلاص فیروز اولدی همد او کافلو

لب و مغزه ایچ دیدیلر قشر و پوست اولدی قانق

متصل پوسته در همدخی دیر لر اولشو

هم عرض اینلو و پشاد کجرب بیکانه یاد

آشنا

آشنا اولد معارف هم بلش ای خوشنهاد

دی شفی بد بخت برامز شوق شکاف اولد بارق

قاره او فسطاط و خرکه کرخ کاژه آلاجو

مقول اولد زنکی همد دی مختیار

نصل و بیکان اولد دمرن اوق کزید هم سفار

اولد شفاف و دخی خشنده دخی بارلاق

دخی شستگاه و مغسل شول بر کم یونلجو

هم لیب اولد عقلو هم نظیف و پاک آری

هم شیدن اولد سفاهت عینی در سری

عشق سودا دخی مجنون و دلی دیوانه وار

عاشق اولان اولور آشلودخی هم کرم دار

آزمندا اولد کربص و هم هلو و کوزی آج

اوق نشاند هدف همدخی دیر لر اوملج

جعبه کیش ترکش قور و نبرد آن اولدک صدق و

دی و ترنار و کیش سکنه کار دوهم بجا و

آشتی صلح و بارشمنی هم بها قیمت در داز و

لوم و خشن خا رجور و جوب بعض و برخ اولدک و

چار در همسایه قو کشی موت و مرک اولدک لوم و

هم قدیم دیرینه او کدین خیاک قریبه هم طلوم و

اصغر و کهنر کچیرک مهرن اکبر اولور و

داخی مهرن اولوسند درج و پایه در آید و

قوة و زور اولدک نبر و همد نزدیک کوچ و

نمله رخنه در کدک خفنه یک کفر اوج و

هم سزاوار اولدک لایق هم جدی و هم آخری و

اولدک با هو دیکک داخی عریجه در عصا و

دی مهتا اولدک آماده بر اقلمش تمام و

بیل مدح رزق و وقت بوم و مثل گونه کیبی فام و

باز گونه ترسینه عکس شال بلاد اولدک عبا و

عیند کند من فتمده کوی محله در او با و

اقلفه بی ختنه دیر لر یعنی سنتسزدیمک و

هم عبت بیوده شیدر یعنی اصبسزدیمک و

بیل جبله مادر زاد یعنی یارا دلستی و

خلق و خو هم خود رخبر عجیب بوغرمش و

دیک بزانو نشستن یعنی دیز جو کماک جنو و

صد و زنکه دیک پاس هم ستم و زهر اولدک اغو و

بیغه قاوا اولدک دخی هم دیدلر آکاسوختان و

هم جراب اولدک طغر حق فرسیده دی انسان و

دیک سنکسنانه محج شول بیه کم طاشلق و

دی نفقه به هزینه همد دی خر جلق و

صفحه ۳۳

سوی حقان

آبکینه صرجه در همد دید بلرزجاج
فیل کوکی اولد بیلسته ددی آکاج

دخی قبیان مانده بور غون برك و محکم استوار
فانغ و خرسنده اول حق و بر و کینه اینه زار
قطعه یاره یارجه اجل و هم برای ایچوندر
هم مقدم در سلف پیشین داک او کین در

اوق سیهام و قرعه اسلوب راه و بول منولدر
قوری بلج قدر کل خشاک و داصال د

یو فر و جقمق عروج ایله صعود بر آمدن
هم نزول آشاغی اینماک یعنی فرو آمدن

اندرون شدن و لوح اولدیکه کیرمک ایچو
بیرون آمدن و خروج و داجقمق طاشرو
هم فرات و عذبه دیک آب شیرین طناو صو

آخر

آخر الامر دیدک انحام کار اینشک صوگو

ضو فرهم روشنی ماه یعنی بیل آیدنی
کیف حالک نیجه حالک فارسی چه میکنی

قد و فغ قلبی الی ذالک الرشاء مالی مجال
دوشیداکو ظلم اول رشایه فامد بیده قرار

فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن فاعلاتن
سن اگر اغلا اگر کل فانیدر هر نه که وار

خاتمة الكتاب

حمد لله که کتاب اولدک تمام	لطف حق که چون بولد ختام
نیتیم ایله خدا ایدم ثواب	انفع ایلیه هر بر احباب
شکر نیردانه که اتمام ایندم	کتوروب اهلنه اهدا ایندم
مستفید اولدا اوقو یا جانلر	بنی خیر ایله آکالر آنلر
غرضم خبرد عادر آنجو	نفعنی کوره اوقو یا مطلق

بِالْهِ رَحْمَتَايَ دَائِمًا
وَحَمْلُكَ بِيَدِي خَيْرًا

۹۹۹
۴۴۴
۴۴

۵۴ در

عِصْلَان

عِصْلَا عِنَا صِل بِا ت صَو غَا نِدِر

